

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 19. kalendářní týden, 8. 5. – 14. 5. 2022

Communicable Disease Threats Report, 8 – 14 May 2022, Week 19

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-8-14-may-2022-week-19>

SOUHRN

- **Onemocnění covid-19 vyvolané virem SARS-CoV2: mezinárodní situace (svět), rok 2019 - 2022**

Dne 31. prosince 2019 byl v čínském Wu-chanu, prostřednictvím „Municipal Health and Health Commission“, nahlášen klastř případů plicní pneumonie neznámé etiologie, vyznačující se společným zdrojem expozice, vyskytující se na místním trhu (Wuhan's South China Seafood City). Další vyšetřování odhalilo nový typ koronaviru (SARS-CoV-2), jako původce těchto respiračních onemocnění. Epidemie se rychle rozšířila a postupně zasáhla ostatní části Číny a další země po celém světě. Dne 30. ledna 2020 vyhlásila WHO epidemii onemocnění covid-19 za mimořádnou událost v oblasti veřejného zdraví mezinárodního významu (Public Health Emergency of International concern, PHEIC) a pověřila „Committee's advice“ k vydání doporučení podle Mezinárodních zdravotnických předpisů 2005 (též Mezinárodní zdravotní řád 2005) – International Health Regulations 2005, IHR. Dne 11. března 2020 byla generálním ředitelem WHO vyhlášena pandemie onemocnění covid-19. Třetí, čtvrté, páté, šesté, sedmé, osmé, deváté, desáté a jedenácté zasedání mimořádného výboru – IHR Emergency Committee pro covid-19 se uskutečnilo v Ženevě dne 30. dubna 2020, 31. července 2020, 29. října 2020, 14. ledna 2021, 15. dubna 2021, 4. července 2021, 22. října 2021, 13. ledna 2022 a 11. dubna 2022. Během jednání výbor vždy dospěl k závěru, že pandemie onemocnění covid-19 stále pokračuje a nadále představuje hrozbu pro veřejné zdraví (PHEIC).

➤ **Poslední aktualizace:**

Od 17. týdne 2022 do 18. týdne 2022 bylo **ve světě** evidováno celkem **3 719 155** nových případů onemocnění covid-19 (v souladu s definicemi případů a strategiemi testování v postižených zemích) a **13 297** nových úmrtí.

Od 31. prosince 2019 do 18. týdne 2022 bylo **celosvětově** zaznamenáno **517 044 187** případů covid-19 (v souladu s definicemi případů a strategiemi testování v postižených zemích), včetně **6 270 933** úmrtí.

V EU bylo k 18. týdnu 2022 hlášeno **138 837 839** případů a **1 092 498** úmrtí.

Údaje uváděné ve světě a EU/EHP pravděpodobně podhodnocují skutečný počet případů onemocnění a úmrtí vzhledem k různému stupni hlášení a vykazování.

Nejnovější aktualizace pro EU/EHP je k dispozici na webových stránkách ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

Od poslední aktualizace 5. dubna 2022 a od 12. května 2022, ECDC provedlo změny klasifikace u Omicron sublinií BA.4 a BA.5, a to z variant vzbuzujících zájem (VOI – variants of interest) na varianty vzbuzující obavy (VOC – variants of concern).

BA.4 a BA.5 byly poprvé detekovány v lednu a únoru 2022 v Jižní Africe a od té doby se staly místními dominantními variantami. Obě linie obsahují, ve srovnání s BA.2, aminokyselinové substituce L452R, F486V a R493Q nacházející se ve vazebné doméně spike receptoru. Předběžné studie naznačují významnou změnu antigenních vlastností BA.4 a BA.5 ve srovnání zejména s BA.1 a také BA.2. Hlavně v Portugalsku byl v posledních týdnech pozorován rostoucí trend týkající se sublinie BA.5, což bylo doprovázeno nárůstem počtu případů covid-19 a zvýšenou mírou pozitivivity testů.

K 8. květnu 2022 portugalský zdravotní ústav (Portuguese National Institute of Health) odhadoval, že BA.5 již představuje přibližně 37 % pozitivních případů. Odhadovaný denní nárůst BA.5 oproti BA.2 činí 13 %, což se podobá hodnotám dříve hlášeným z Jižní Afriky (12%). Za předpokladu stávajícího tempa růstu se BA.5 stane v Portugalsku dominantní variantou do 22. května 2022.

V současnosti pozorovaná početní výhoda sublinií BA.4 a BA.5 je pravděpodobně způsobena jejich schopností obcházet imunitu vyvolanou předchozí infekcí a/nebo vakcinací, zejména pokud imunita v průběhu času vyvanula. Omezené údaje dostupné z in vitro studií hodnotící séra od neočkovaných jedinců, kteří dříve prodělali infekci BA.1, ukazují, že BA.4 i BA.5 jsou schopny obejít imunitu získanou předchozí infekcí BA.1. Tito neočkovaní jedinci pravděpodobně nebudou chráněni proti symptomatické infekci BA.4 nebo BA.5. Séra od očkovaných jedinců dosahovala v in vitro studiích, provedených do dnešního dne, lepších výsledků, nicméně se ukazuje, že ochrana navozená vakcinací, s použitím aktuálně dostupných očkovacích látek, proti variantě Omicron časem slábne.

V současné době neexistuje žádný náznak jakékoli změny závažnosti BA.4/BA.5 ve srovnání s předchozími liniemi Omicron.

Předpokládá se, že přítomnost těchto variant by v příštích týdnech a měsících mohla způsobit významný nárůst onemocnění covid-19 v zemích EU/EHP. V současnosti je celkový podíl BA.4 a BA.5 nízký, ale jejich zvyšující se počet spojený se schopností obejít imunitu, naznačují, že se tyto varianty v nadcházejících měsících stanou v EU/EHP dominantní. Hypotéza je založena na omezených údajích, jež jsou v současnosti k dispozici, žádné významné zvýšení závažnosti infekce se, ve srovnání s cirkulujícími liniemi BA.1 a BA.2, neočekává. Nicméně, stejně jako v předchozích pandemických vlnách, pokud počet případů covid-19 podstatně vzroste, významně se zvýší i zatížení nemocnic a příjem pacientů na JIP.

ECDC vyzývá země, aby zůstaly ostražitě, pokud jde o signály související s BA.4 a BA.5. Včasná detekce sledovaných variant závisí na citlivém a reprezentativním testování a genomové surveillanci doprovázené včasným hlášením všech sekvencí. Správně zvolené testy by měly spolehlivě odhalit podezřelé varianty v kontextu aktuálně cirkulujících virů a také přesně určit do jaké míry tyto varianty mohou přispět k nárůstu závažných případů onemocnění, resp. počtu hospitalizací a příjmů na JIP.

ECDC nedávno vyhodnotila, že pro veřejné zdraví má největší přínos podání druhé posilovací dávky mRNA vakcíny proti covid-19 osobám ve věku 80 let a více a dále zjistila, že okamžité podání booster dávky u této populace je optimální zejména v situacích pokračující vysoké nebo rostoucí cirkulace virů.

Soustavný epidemiologický dozor a sledování efektivity očkování je nezbytné pro rychlé odhalení stavu signalizujícího zvýšenou cirkulaci SARS-CoV-2 nebo rizika závažných průběhů onemocnění u očkováných jedinců. Pokud se takové signály objeví, může být použita booster dávka vakcíny u některých nebo všech dospělých ve věku 60 let a starších i dalších zranitelných skupin obyvatelstva. Země by měly mít připravené plány pro rychlé nasazení posilovacích dávek u této rizikové populace.

Pro všechny věkové skupiny zůstává prioritou zvýšení vakcinačního pokrytí proti covid-19 a podání první posilovací dávky jedincům, jež jí dosud neobdrželi.

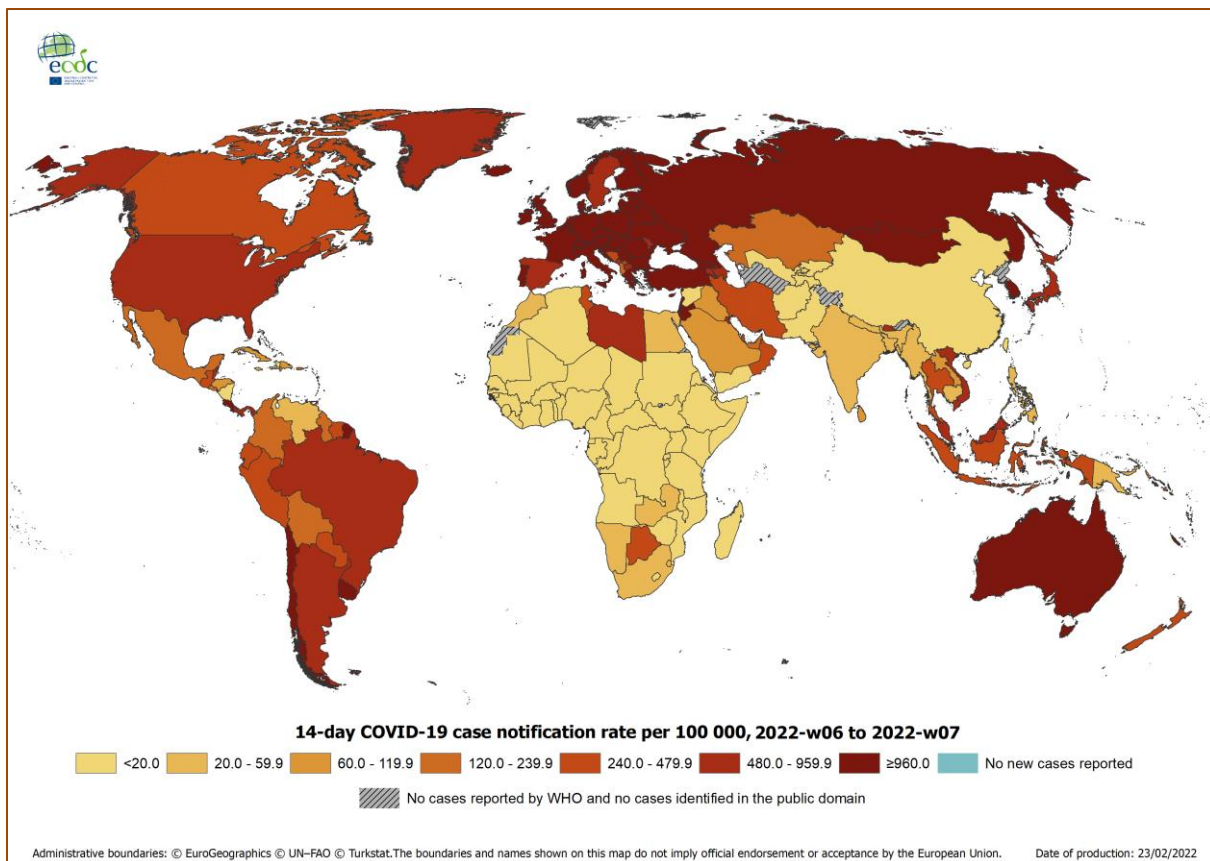
Nejnovější informace o variantách jsou k dispozici na webových stránkách ECDC:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

Akce ECDC: 27. ledna 2022 byl publikován ECDC RRA „Assessment of the further emergence and potential impact of the SARS-CoV-2 Omicron variant of concern in the EU/EEA, 19th update“.

Geografická distribuce 14 denního kumulativního počtu hlášených případů covid-19 na 100 tisíc obyvatel, celosvětově, 17. – 18. týden 2022: zdroj ECDC

Geographic distribution of 14-day cumulative number of reported COVID-19 cases per 100 000 population, worldwide, 2022-w17 to 2022-w18

Odkazy:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

<https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

[https://www.who.int/news/item/13-04-2022-statement-on-the-eleventh-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-coronavirus-disease-\(covid-19\)-pandemic](https://www.who.int/news/item/13-04-2022-statement-on-the-eleventh-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-coronavirus-disease-(covid-19)-pandemic)

<https://www.ecdc.europa.eu/en/current-risk-assessment-novel-coronavirus-situation>

<https://vaccinetracker.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/covid-19.html#global-overview-tab>

• Chřipka: mezinárodní situace, monitoring sezóny 2021/2022

Současná cirkulace chřipkových virů ve WHO evropském regionu je o něco vyšší než v sezóně 2020/21, ale podstatně nižší než v běžných chřipkových sezónách před pandemií covid-19.

➤ Poslední aktualizace:

18. týden 2022 (2. května – 8. května 2022)

- Třináct ze 40 zemí Evropského regionu hlásilo zvýšenou aktivitu chřipky.
- Procento všech sentinelových vzorků pocházejících z primární péče od pacientů s příznaky ILI (Influenza-like illness) nebo ARI (Acute respiratory infection), kteří byli pozitivně testováni na virus chřipky, se snížilo na 14 % ze 17 % oproti předchozímu týdnu.

- V rámci sentinelových odběrů v primární péči dvě země hlásily sezónní chřipkovou aktivitu na úrovni nad 30 % pozitivitu: Finsko (70 %) a Nizozemsko (35 %).
- Byly detekovány viry chřipky typu A i B, přičemž viry A(H3) byly dominantní ve všech monitorovacích systémech.
- Hospitalizovaní pacienti s laboratorně potvrzenou infekcí chřipky byli infikováni viry typu A i B.

Odkazy:

<https://www.who.int/news/item/25-02-2022-recommendations-announced-for-influenza-vaccine-composition-for-the-2022-2023-northern-hemisphere-influenza-season>
<https://flunewseurope.org/>

- **Příliv uprchlíků z Ukrajiny do zemí EU související s ruskou invazí/agresí na Ukrajině: mezinárodní situace – 2022**

Dne 24. února 2022 Ukrajina po ruské invazi vyhlásila stanné právo. Jak konflikt eskaluje, velké množství vysídlených lidí hledá útočiště v sousedních zemích.

Na základě údajů Organizace spojených národů (OSN) uprchlo mezi 24. únorem a 11. květnem 2022 z Ukrajiny celkem **6 029 705 osob**. Polské hranice překročilo celkem 3 272 943 lidí, rumunské 895 828, maďarské 583 066 a slovenské 409 527. Kromě toho české ministerstvo vnitra vydalo ke dni 11. května 2022 pro ukrajinské žadatele 338 830 speciálních víz za účelem dočasné ochrany. Mimo země EU/EHP hledalo dle OSN bezpečí **459 546** osob a to zejména v Moldavské republice. Ke dni 5. května 2022 se celkem **2,4 milionu** lidí přestěhovalo mimo sousední země (UNCHR). Podle OSN se od 28. února **na Ukrajinu vrátilo až 1 626 500 lidí**.

12. května 2022 Světová zdravotnická organizace zveřejnila jedenáctou situační zprávu o stavu nouze na Ukrajině, podle které existuje přibližně **8 milionů lidí vysídlených z Ukrajiny**.

Od předchozí aktualizace nebyla zjištěna žádná velká ani významná ohniska nákaz či jiné události související s přenosnými nemocemi.

Odkazy (též akce ECDC – „epidemic intelligence“):

<https://www.who.int/publications/i/item/WHO-EURO-2022-5152-44915-64596>
<https://euaa.europa.eu/>
<https://immunizationdata.who.int/listing.html?topic=&location>
<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/operational-public-health-considerations-prevention-and-control-infectious>
<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/guidance-prevention-control-covid-19-temporary-reception-centres-people-fleeing-ukraine>
<https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/ecdc-eacs-who-statement-ensuring-high-quality-hiv-care-displaced-people-ukraine>

- **Spalničky: mezinárodní situace (svět) - monitoring evropských epidemií**

Během pandemie covid-19 byl celosvětově pozorován prudký pokles počtu spalniček. Nyní se objevuje několik případů spalniček ze zemí EU/EHP, včetně těch, které dříve eliminovaly nebo přerušily přenos.

➤ **Poslední aktualizace:**

Od předchozí aktualizace publikované v ECDC CDTR dne 15. dubna 2022, bylo hlášeno 16 nových případů spalniček z 5 zemí EU/EHP: Bulharsko (1), Německo (6), Maďarsko (2), Irsko (1) a Polsko (6). Ostatní země nové případy onemocnění spalničkami nehlásily.

V roce 2022 dosud nebyla v EU/EHP hlášena žádná úmrtí.

Mimo země EU/EHP jsou k dispozici relevantní informace z Ukrajiny, Konžské republiky, Demokratické republiky Kongo, WHO Evropského regionu (EURO), WHO Afrického regionu (AFRO), Pan American Health Organization (PAHO) - Panamerická zdravotnická organizace, resp. WHO Regionu Amerika (AMRO) a WHO Regionu východní Středomoří (EMRO). Pro WHO Regionu jiho-východní Asie (SEARO) a WHO Regionu západní Pacifik (WPRO) nebyly k dispozici žádné aktualizace

WHO a UNICEF ve své tiskové zprávě zveřejněné dne 27. dubna 2022 varují před „nebezpečnými epidemiemi nemocí, kterým lze předcházet očkováním“. **Počet hlášených případů spalniček se totiž v lednu a únoru 2022 zvýšil o 79 %.**

Odkazy:

<https://www.who.int/news/item/27-04-2022-unicef-and-who-warn-of--perfect-storm--of-conditions-for-measles-outbreaks--affecting-children>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/measles/measles-threats-and-outbreaks>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/measles/surveillance-and-disease-data/monthly-measles-rubella-monitoring-reports>

<https://www.who.int/teams/immunization-vaccines-and-biologicals/immunization-analysis-and-insights/surveillance/monitoring/provisional-monthly-measles-and-rubella-data>

<https://www.afro.who.int/health-topics/disease-outbreaks/outbreaks-and-other-emergencies-updates>

<https://www.paho.org/en/measles-rubella-weekly-bulletin>

<http://www.emro.who.int/vpi/publications/measles-monthly-bulletin.html>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/risk-assessment-measles-eu-eea-2019>

ZDRAVOTNÍ HROZBY MIMO ZEMĚ EU

- **NOVÉ! Opičí neštovice: Spojené království, 2022**

Dne 7. května 2022 oznámila UK Health Agency Security – UKHSA (Úřad pro zdravotní bezpečnost Spojeného království) <https://www.gov.uk/government/news/monkeypox-case-confirmed-in-england-1>) výskyt opičích neštovic u osoby s nedávnou cestovní anamnézou v Nigérii, kde se pravděpodobně nakazila před cestou do Spojeného království.

➤ **Poslední aktualizace:**

29. dubna 2022 výše zmiňovaná osoba nahlásila vznik vyrážky a ve dnech 3. – 4. května 2022 odletěla z Lagosu do Londýna. Vzhledem k vývoji systémových příznaků onemocnění byla dne 4. května přijata do nemocnice v Londýně, kde bylo vysloveno podezření na opičí neštovice v rané fázi, zajištěna její rychlá izolace s použitím všech nezbytných osobních ochranných prostředků. Pacient/ka udával/a nedávnou cestu do Nigérie, kde se s největší pravděpodobností nakazil/a před příjezdem do Spojeného království. Zdravotnické úřady bezodkladně sestavily tým odborníků pro zvládnutí této mimořádné události, s cílem koordinovat identifikaci a management kontaktů. Probíhá další sledování a šetření, zejména kontaktů z dotčeného letu Nigérie – Spojené království.

V posledních letech bylo ve Spojeném království hlášeno několik případů opičích neštovic. Dva importované případy pocházeli z Nigérie a jeden byl zachycen v rámci nozokomiálního přenosu v roce 2018, jeden importovaný případ z Nigérie z roku 2019 a další importovaný z Nigérie byli následované dvěma sekundárními případy v roce 2021.

Hodnocení ECDC:

Pravděpodobnost dalšího šíření viru je velmi nízká z důvodu jeho střední úrovně transmisibility (přenositelnosti). Nicméně, infekci mezi blízkými kontakty postižené osoby nelze vyloučit. ECDC již dříve zveřejnilo dokument Rapid Risk Assessment RRA (rychlé posouzení rizika), pro případy opičích neštovic ve Spojeném království dovezené cestujícími vracejícími se z Nigérie (2018) – „*Monkeypox cases in the UK imported by travellers returning from Nigeria, 2018*“ (21 September 2018) a informační list o opičích neštovicích určený zdravotníkům.

Akce ECDC:

ECDC bude nadále tuto událost monitorovat prostřednictvím svých aktivit v rámci „epidemic intelligence“ a informovat v příslušných zprávách ad hoc.

Odkazy:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/all-topics-z/monkeypox/factsheet-health-professionals>

- **Nárůst onemocnění hepatitidou neznámé etiologie u dětí: mezinárodní situace, 2022**

Dne 5. dubna 2022 došlo ve Spojeném království (UK)) k nárůstu počtu případů akutní hepatitidy neznámé etiologie u dříve zdravých dětí ve věku do 10 let. Většina případů identifikovaných ve Spojeném království vykazovala klinické příznaky od března 2022. Další onemocnění byla hlášena ze zemí EU/EHP i celého světa.

➤ **Poslední aktualizace:**

Země EU/EHP:

Ke dni 12. května 2022 bylo hlášeno **115 případů** akutní hepatitidy u dětí **do 16 let** věku a ze **14 zemí** EU/EHP: Rakousko (2), Belgie (9), Kypr (2), Dánsko (6), Francie (2), Řecko (3), Irsko (6), Itálie (35), Nizozemsko (6), Norsko (4), Polsko (1), Portugalsko (8), Španělsko (22) a Švédsko (9). Z těchto případů **6** vyžadovalo **transplantaci jater**.

12. května 2022 oznámily irské úřady veřejného jedno úmrtí spojené s hepatitidou neznámé etiologie u dítěte do 12 let věku.

Země mimo EU/EHP:

Ke dni 12. května 2022 identifikovala UKHSA (UK Health Security Agency) celkem **176 dětí** ve věku **do 10 let** s akutní hepatitidou neznámé etiologie. Z těchto případů celkem **11** dětí podstoupilo **transplantaci jater**. Jedná se převážně o děti do 5 let věku, které měly zpočátku gastrointestinálními příznaky (jako je průjem a nevolnost), po nichž následoval nástup žloutenky a akutní hepatitida. Dne 6. května 2022 zveřejnila UKHSA druhou podrobnou technickou informaci o vyšetřování případů ve Spojeném království.

Ke 12. květnu 2022 je kromě EU/EHP a Spojeného království u dětí hlášeno nejméně **201 dalších případů** akutní hepatitidy z **16 zemí**: Argentina (9), Brazílie (28), Kanada (11), Kostarika (2), Guatemala (1), Indonésie (15), Izrael (12), Japonsko (7), Malajsie (1), Moldavsko (1), Palestina* (1), Panama (1), Srbsko (1), Singapur (1), Jižní Korea (1) a Spojené státy americké (109).

Celkový počet případů na celém světě je 492, včetně 12 úmrtí hlášených z Irska (1), Indonésie (5), Palestiny* (1) a Spojených států (5).

*Toto označení nelze vykládat jako uznání státu Palestina a nejsou dotčeny postoje jednotlivých členských států k této otázce.

Prohlášení: Údaje uvedené v této aktualizaci pochází z oficiálních národních zpráv, nebo pokud nejsou dostupné, tak z veřejných zdrojů s odkazem na místní autority. Kde je to možné, jsou případy klasifikovány podle EU/EHP definice případu. Zprávy z médií nemohou obsahovat úplné informace o testování, testovací strategie také není vždy oficiálně potvrzena, proto ani klasifikace případů není pokaždé možná. Ty jsou pak prezentovány jako „případy v šetření“.

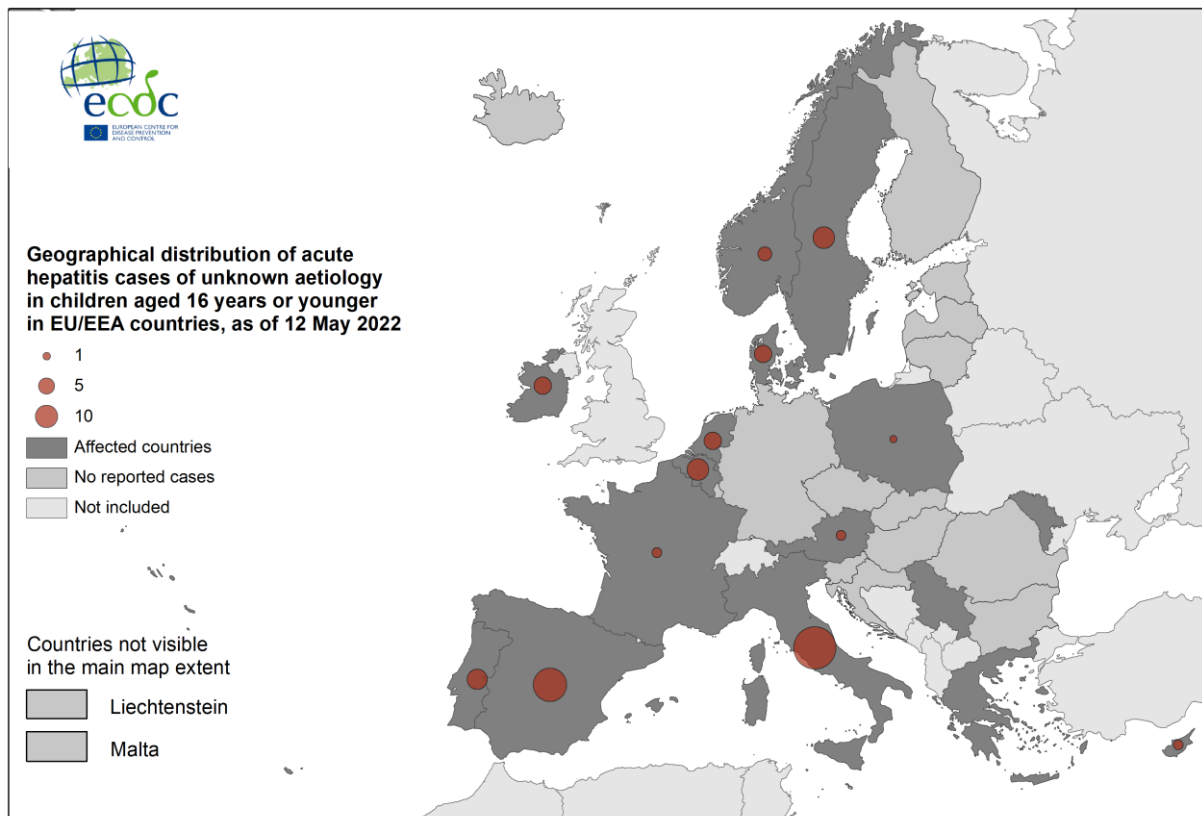
Ke dni 12. května 2022 bylo **ECDC a WHO** regionální kanceláři pro Evropu, **prostřednictvím TESSy** (The European Surveillance System) hlášeno celkem **232 případů onemocnění ze 14 evropských zemí**. Většina (75,9 %) případů se vyskytovala u dětí do 5 let věku. Ze 143 případů, pro něž byl k dispozici dostatek informací, bylo **22 dětí** (15,4 %) přijato na **jednotku intenzivní péče**. Z 98 případů, pro něž dostatek informací chyběl, **6 dětí** (6,1 %) podstoupilo **transplantaci jater**.

U 151 případů byly odebrány různé typy biologického materiálu a podrobeny testování na adenovirus s tím, že 90 vzorků (59,6 %) bylo pozitivních. Nejvyšší míra positivity byla zjištěna ve vzorcích plné krve (68,9 %). Ze 173 případů testovaných PCR na SARS-CoV-2 bylo 20 vzorků (11,6 %) pozitivních. Sérologické výsledky pro SARS-CoV-2 byly k dispozici pouze u 19 případů, z toho 14 (73,7 %) vykazovalo pozitivní nález. Z 56 případů, jež obsahovaly údaje o očkování, bylo 47 (83,9 %) neočkovaných.

Geografická distribuce případů akutní hepatitidy neznámé etiologie u dětí ve věku do 16 let v zemích EU/EHP, ke dni 13. května 2022: zdroj ECDC

Geographical distribution of acute hepatitis cases of unknown aetiology in children aged 16 and younger in EU/EEA countries, as 13 May 2022

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat.

The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union.

Date of production: 12/05/2022

Odkazy:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/hepatitis-unknown-origin-reporting-protocol-2022>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/ecdc-publishes-rapid-risk-assessment-increase-severe-acute-hepatitis-cases-unknown>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/ecdc-and-who-publish-joint-surveillance-bulletin-hepatitis-outbreak>

<https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/epidemiological-update-hepatitis-unknown-aetiology-children>